

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN**

TẠ QUANG THẢO

**PHÁT TRIỂN KỸ NĂNG MỀM CHO SINH VIÊN
KHỐI NGÀNH KINH TẾ CÁC TRƯỜNG CAO ĐẲNG
KHU VỰC TRUNG DU, MIỀN NÚI PHÍA BẮC
THEO TIẾP CẬN CHUẨN ĐẦU RA**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2015

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN**

TẠ QUANG THẢO

**PHÁT TRIỂN KỸ NĂNG MỀM CHO SINH VIÊN
KHỐI NGÀNH KINH TẾ CÁC TRƯỜNG CAO ĐẲNG
KHU VỰC TRUNG DU, MIỀN NÚI PHÍA BẮC
THEO TIẾP CẬN CHUẨN ĐẦU RA**

**Chuyên ngành: Lý luận và Lịch sử giáo dục
Mã số: 62.14.01.02**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

***Người hướng dẫn khoa học:* 1. PGS.TS Phạm Hồng Quang
2. PGS.TS Nguyễn Thị Tính**

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận án là trung thực và chưa từng công bố trong bất kì công trình nào khác.

Tác giả luận án

Tạ Quang Thảo

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin chân thành cảm ơn các thầy cô giáo, các cán bộ Khoa Tâm lý - Giáo dục, Phòng Quản lý và Đào tạo Sau đại học, Ban Giám hiệu trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên; các Giáo sư, Phó Giáo sư, Tiến sĩ, chuyên gia; Ban Giám hiệu các trường cao đẳng khu vực trung du, miền núi phía Bắc; trường Cao đẳng Kinh tế Kỹ thuật Vĩnh Phúc; đã tạo điều kiện, giúp đỡ tôi học tập và nghiên cứu.

Đặc biệt, tôi xin trân trọng cảm ơn PGS.TS Phạm Hồng Quang; PGS.TS Nguyễn Thị Tính - những người Thầy đã tận tình hướng dẫn và giúp đỡ rất nhiều để tôi có thể hoàn thành luận án này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn gia đình, người thân, bạn bè, đồng nghiệp đã động viên, khuyến khích, tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Tác giả luận án

Tạ Quang Thảo

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT.....	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH, BIỂU ĐỒ.....	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	2
3. Khách thể, đối tượng, phạm vi nghiên cứu	3
4. Giả thuyết khoa học	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	3
6. Phương pháp nghiên cứu.....	4
7. Những luận điểm cần bảo vệ của luận án	5
8. Những đóng góp mới của luận án	6
9. Cấu trúc luận án	6
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ PHÁT TRIỂN KỸ NĂNG MỀM CHO SINH VIÊN KHỐI NGÀNH KINH TẾ CÁC TRƯỜNG CAO ĐẲNG THEO TIẾP CẬN CHUẨN ĐẦU RA	8
1.1. Lịch sử nghiên cứu vấn đề	8
1.1.1. Các nghiên cứu ở nước ngoài.....	8
1.1.2. Các nghiên cứu trong nước	13
1.2. Các khái niệm cơ bản của đề tài.....	18
1.2.1. Kỹ năng	18
1.2.2. Năng lực nghề nghiệp, giá trị sống, kỹ năng sống, kỹ năng cứng	20
1.2.3. Kỹ năng mềm	22
1.2.4. Khái niệm phát triển kỹ năng mềm	24
1.3. Lý luận về phát triển kỹ năng mềm cho sinh viên trường cao đẳng	24
1.3.1. Sự cần thiết phải phát triển kỹ năng mềm cho sinh viên	24
1.3.2. Cơ chế tâm lý hình thành kỹ năng mềm	26
1.3.3. Quá trình hình thành, phát triển kỹ năng mềm	29

1.3.4. Mục đích, nội dung phát triển kỹ năng mềm cho sinh viên	30
1.3.5. Các con đường, hình thức, phương pháp phát triển kỹ năng mềm cho sinh viên.....	31
1.3.6. Một số kỹ năng mềm cần phát triển cho sinh viên trình độ cao đẳng và các mức độ kỹ năng mềm.....	33
1.4. Chuẩn đầu ra trong phát triển chương trình đào tạo	36
1.4.1. Khái quát về lý thuyết phát triển chương trình đào tạo.....	36
1.4.2. Chuẩn đầu ra trong chương trình đào tạo và cách thức xây dựng	39
1.4.3. Cấu trúc chuẩn đầu ra.....	43
1.4.4. Hệ thống kỹ năng mềm cần được phản ánh trong chuẩn đầu ra của chương trình đào tạo thuộc khối ngành kinh tế	44
1.4.5. Phát triển kỹ năng mềm cho sinh viên khối ngành kinh tế các trường cao đẳng theo tiếp cận chuẩn đầu ra	45
1.5. Các yếu tố ảnh hưởng tới quá trình phát triển kỹ năng mềm cho sinh viên khối ngành kinh tế các trường cao đẳng theo tiếp cận chuẩn đầu ra.....	46
1.5.1. Yếu tố khách quan.....	46
1.5.2. Yếu tố chủ quan	48
Kết luận chương 1	51
Chương 2. 52THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN KỸ NĂNG MỀM CHO SINH VIÊN KHỐI NGÀNH KINH TẾ CÁC TRƯỜNG CAO ĐẲNG KHU VỰC TRUNG DU, MIỀN NÚI PHÍA BẮC THEO TIẾP CẬN CHUẨN ĐẦU RA.....	52
2.1. Khái quát về khảo sát thực trạng.....	52
2.1.1. Vài nét về khách thể điều tra và địa bàn nghiên cứu	52
2.1.2. Thiết kế phiếu khảo sát	53
2.1.3. Tiêu chí và thang đánh giá	54
2.2. Thực trạng phát triển kỹ năng mềm cho sinh viên khối ngành kinh tế các trường cao đẳng khu vực trung du, miền núi phía Bắc theo tiếp cận chuẩn đầu ra	56
2.2.1. Nhận thức của cán bộ quản lý, giảng viên, sinh viên về phát triển kỹ năng mềm cho sinh viên	56
2.2.2. Thực trạng mức độ kỹ năng mềm của sinh viên khối ngành kinh tế các trường cao đẳng khu vực trung du, miền núi phía Bắc theo tiếp cận chuẩn đầu ra	60

2.2.3. Thực trạng phát triển kỹ năng mềm cho sinh viên thông qua các hoạt động của nhà trường theo tiếp cận chuẩn đầu ra	81
2.2.4. Các yếu tố ảnh hưởng tới quá trình phát triển kỹ năng mềm cho sinh viên	91
Kết luận chương 2	95
Chương 3. BIỆN PHÁP PHÁT TRIỂN KỸ NĂNG MỀM CHO SINH VIÊN KHỐI NGÀNH KINH TẾ CÁC TRƯỜNG CAO ĐẲNG KHU VỰC TRUNG DU, MIỀN NÚI PHÍA BẮC THEO TIẾP CẬN CHUẨN ĐẦU RA	96
3.1. Nguyên tắc đề xuất biện pháp phát triển kỹ năng mềm cho sinh viên khối ngành kinh tế các trường cao đẳng khu vực trung du, miền núi phía Bắc theo tiếp cận chuẩn đầu ra	96
3.2. Một số biện pháp phát triển kỹ năng mềm cho sinh viên khối ngành kinh tế các trường cao đẳng khu vực trung du, miền núi phía Bắc theo tiếp cận chuẩn đầu ra	97
3.2.1. Phát triển chương trình đào tạo khối ngành kinh tế theo tiếp cận chuẩn đầu ra có tích hợp kỹ năng mềm	97
3.2.2. Biên soạn tài liệu hướng dẫn giảng dạy kỹ năng mềm cho giảng viên	100
3.2.3. Tổ chức dạy học tích hợp phát triển kỹ năng mềm cho sinh viên	103
3.2.4. Tổ chức dạy học kỹ năng mềm theo hướng tiếp cận module	109
3.2.5. Tăng cường tổ chức các hoạt động ngoài giờ lên lớp nhằm rèn luyện kỹ năng mềm cho sinh viên	112
3.2.6. Đổi mới đánh giá kết quả học tập, KNM của sinh viên theo tiếp cận năng lực	115
3.2.7. Mối quan hệ giữa các biện pháp	117
3.3. Thực nghiệm sư phạm	118
3.3.1. Khái quát chung về quá trình thực nghiệm	118
3.3.2. Kết quả và đánh giá	123
Kết luận chương 3	144
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	145
1. Kết luận	145
2. Khuyến nghị	146
CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC ĐÃ CÔNG BỐ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN	147
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	148
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Đọc là
CD, ĐH	Cao đẳng, đại học
CBQL	Cán bộ quản lý
CLB	Câu lạc bộ
CĐR	Chuẩn đầu ra
CTĐT	Chương trình đào tạo
đ	Điểm
ĐTB	Điểm trung bình
ĐC	Đối chứng
GV	Giảng viên
KN	Kỹ năng
KNM	Kỹ năng mềm
KNS	Kỹ năng sống
TN	Thực nghiệm
TB	Trung bình
TDMNPB	Trung du, miền núi phía Bắc
TBC	Trung bình chung
SV	Sinh viên

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1.	Số lượng khách thể điều tra của các trường cao đẳng.....	53
Bảng 2.2.	Tổng hợp đánh giá của CBQL, GV và SV về mức độ KN thuyết phục của SV	62
Bảng 2.3.	Tổng hợp đánh giá của CBQL, GV và SV về mức độ KN trả lời phỏng vấn	63
Bảng 2.4.	Tổng hợp đánh giá của CBQL, GV và SV về mức độ KN giao tiếp.....	65
Bảng 2.5.	Tổng hợp đánh giá của CBQL, GV và SV về mức độ KN làm việc nhóm	67
Bảng 2.6.	Tổng hợp đánh giá của CBQL, GV và SV về mức độ KN đàm phán và ký kết hợp đồng của SV.....	69
Bảng 2.7.	Tổng hợp đánh giá của CBQL, GV và SV về mức độ KN lập kế hoạch và tổ chức công việc của SV.....	71
Bảng 2.8.	Tổng hợp đánh giá của CBQL, GV và SV về mức độ KN tư duy sáng tạo của SV	73
Bảng 2.9.	Tổng hợp đánh giá của CBQL, GV và SV về mức độ KN giải quyết vấn đề của SV	75
Bảng 2.10.	Tổng hợp đánh giá của CBQL, GV và SV về mức độ KN xác định giá trị và giữ gìn giá trị đã lựa chọn của SV	77
Bảng 2.11.	Tổng hợp đánh giá của CBQL, GV và SV về mức độ KN lãnh đạo bản thân và hình ảnh cá nhân của SV.....	79
Bảng 2.12.	Đánh giá chung về mức độ KNM của SV các trường cao đẳng khu vực TDMNPB	80
Bảng 2.13.	Ý kiến của CBQL, GV về KNM được phản ánh trong CDR các ngành đào tạo	81
Bảng 2.14.	Ý kiến của SV về KNM được phản ánh trong CDR các ngành đào tạo.....	83
Bảng 2.15.	Đánh giá của CBQL, GV về mức độ thực hiện các phương pháp dạy học tích cực trong giảng dạy để rèn luyện, phát triển KNM cho SV	84
Bảng 2.16.	Đánh giá của CBQL, GV về sử dụng các con đường phát triển KNM cho SV	86
Bảng 2.17.	Đánh giá của CBQL, GV về mức độ sử dụng các hình thức phát triển KNM cho SV	88

Bảng 3.1.	So sánh 2 giá trị trung bình ($\bar{X}$) kết quả học tập giữa học kỳ của lớp TN và ĐC	124
Bảng 3.2.	So sánh giá trị trung bình ($\bar{X}$) kết quả học tập trước và sau TN của lớp ĐC.....	125
Bảng 3.3.	So sánh giá trị trung bình ($\bar{X}$) kết quả học tập trước và sau TN của lớp TN.....	126
Bảng 3.4.	Mô tả những tham số thống kê kết quả học tập của lớp TN và lớp ĐC sau TN.....	127
Bảng 3.5.	So sánh giá trị trung bình ($\bar{X}$) kết quả học tập của lớp TN và ĐC sau TN.....	128
Bảng 3.6.	Mức độ từng tiêu chí KNM đo trước thực lớp của lớp TN và lớp ĐC ...	130
Bảng 3.7.	So sánh giá trị trung bình ($\bar{X}$) từng tiêu chí KNM của lớp TN và lớp ĐC trước TN	131
Bảng 3.8.	So sánh giá trị trung bình ($\bar{X}$) từng tiêu chí KNM của lớp ĐC trước và sau TN.....	133
Bảng 3.9.	So sánh giá trị trung bình ($\bar{X}$) từng tiêu chí KNM của SV lớp TN trước và sau TN.....	134
Bảng 3.10.	Mô tả những tham số thống kê tiêu chí KNM của SV lớp TN và lớp ĐC sau TN lần 1 và lần 2	136
Bảng 3.11.	So sánh giá trị trung bình ($\bar{X}$) từng tiêu chí KNM của SV lớp TN và lớp ĐC sau thực nghiệm lần 1 và lần 2	137
Bảng 3.12.	Tổng hợp kết quả đo mức độ từng tiêu chí của KN giao tiếp của lớp TN trước và sau TN tác động.....	140
Bảng 3.13.	So sánh giá trị trung bình ($\bar{X}$) từng tiêu chí KNM của SV lớp TN trước và sau TN	141